

Výročná správa 2014/2015

Poradňa pre občianske a ľudské práva

diskriminácia

policajné násilie

sexuálne a reprodukčné
práva

vzdelávanie k ľudským
právam a aktivizmus

Občianske združenie
Poradňa pre občianske a ľudské práva
Krivá 23
040 01 Košice
Slovenská republika

Tel.: +421 – 55 – 68 06 180
Fax: +421 – 55 – 68 06 180
Mobil: +421 – 908 – 69 55 31
+421 – 949 – 33 83 96

E-mail: poradna@poradna-prava.sk
Web: www.poradna-prava.sk
Facebook: <https://www.facebook.com/poradna.kosice>

IČO: 37 86 72 70
Bankové spojenie: OTP Banka Slovensko, a.s.
číslo účtu: 55 19629/ 5200
IBAN: SK98 52000000 0000 05519629
SWIFT: OTPVSKBXXXX

© Poradňa pre občianske a ľudské práva, 2016

Autorkou počítačovej grafiky použitej na obálke je Alexandra Barth.

Publikácia neprešla jazykovou úpravou.

Kto sme

„Našou víziou je spoločnosť, v ktorej sa menšiny necítia byť utláčané a diskriminované, v ktorej sa rešpektujú ľudské práva všetkých bez rozdielu, v ktorej sa účinne uplatňujú právne prostriedky na ochranu ľudských práv, a v ktorej je každé porušenie ľudských práv dôsledne postihované a kompenzované.“

Sme mimovládna nezisková organizácia založená v roku 2001 so sídlom v Košiciach. Naša činnosť sa zameriava na ochranu ľudských práv na Slovensku s dôrazom na ochranu práv menšín a ochranu pred diskrimináciou. Venujeme sa ochrane pred diskrimináciou, policajnému násiliu, ochrane reprodukčných práv, špecificky aj téme násilných a vynútených sterilizácii rómskych žien a podpore aktivizmu a vzdelávania k ľudským právam.

V rámci našej práce:

- sprostredkujeme bezplatné právne poradenstvo;
- sprostredkujeme bezplatné právne zastupovanie v súdnych a iných právnych konaniach s ohľadom na ich širší strategický význam;
- uskutočňujeme terénny monitoring;
- navrhujeme a pripomienkujeme legislatívne opatrenia a presadzujeme systémové zmeny na politickej úrovni;
- poskytujeme informácie medzinárodným inštitúciám, ktoré dohliadajú na dodržiavanie medzinárodných zmlúv o ľudských právach zo strany Slovenska;
- uskutočňujeme vzdelávacie aktivity a aktivity na podporu aktivizmu;
- realizujeme publikačnú činnosť.

Čo nás charakterizuje

V našej práci presadzujeme:

- rovnosť všetkých ľudí v dôstojnosti a právach;
- princípy inklúzie a participácie každého jednotlivca v spoločnosti;
- dôsledné napĺňanie medzinárodných záväzkov na ochranu ľudských práv, ktoré na seba Slovensko prevzalo;
- dôsledné využívanie právnych prostriedkov na ochranu ľudských práv, dôsledné prešetrenie prípadov porušovania ľudských práv a adekvátne odškodnenie tých, ktorých ľudské práva boli porušované.

Naša práca je založená na podpore jednotlivca – jednotlivec stojí za našou prácou a jeho/ ju kladieme vždy na prvé miesto.

Dôsledne rešpektujeme princípy nestrannosti, dôvernosti, presnosti dokumentovania informácií, rodovej citlivosti a zachovania bezpečnosti jednotlivca.

Naša práca je nestranná a nezávislá.

Úvodné slovo

Keď štát nechráni ľudské práva menšín

Poradňa pre občianske a ľudské práva má za sebou ďalšie dva roky intenzívnej práce zameranej na ochranu práv menšín na Slovensku. Naďalej sme sprostredkovali bezplatné právne poradenstvo a zastupovanie v súdnych konaniach diskriminovaných osobám. Právnu pomoc sme sprostredkovali tiež ľuďom, ktorí sa stretli s násilím zo strany polície. Zameriavali sme sa predovšetkým na podporu Rómov a Rómok, ktorí a ktoré u nás čelia porušovaniu ľudských práv z dôvodu svojej etnickej príslušnosti. Aj keď účinný prístup k spravodlivosti v prípadoch porušovania ľudských práv menšín zostáva v našej spoločnosti stále vzdialeným cieľom, aj v predošlom období sme dosiahli zopár dôležitých súdnych rozhodnutí, ktoré nás k nemu opäť o kúsok priblížili. Nedávno nás potešilo veľmi kvalitné rozhodnutie Ústavného súdu SR, ktorý zvrátil prípad rómskej ženy domáhajúcej sa nápravy za diskrimináciu v prístupe k zamestnaniu. Nižšie súdy podľa neho posúdili jej antidiskriminačnú žalobu nezákonným spôsobom a porušili jej garantované právo na spravodlivý súdny proces. Veríme, že toto rozhodnutie môže výrazne zlepšiť šance mnohých diskriminovaných osôb úspešne sa domôcť spravodlivosti v prípadoch diskriminácie do budúcnosti.

Terčom našich právnych podaní sa v ostatnom období vo väčšej miere stali samotné inštitúcie štátnej moci, ktoré nesú obrovský diel zodpovednosti za pretrvávajúcu diskrimináciu znevýhodnených menšín v našej spoločnosti. Zodpovedné štátne inštitúcie dlhodobo neprijímajú účinné opatrenia na ochranu práv znevýhodnených menšín, čím jednoducho porušujú svoje medzinárodné právne záväzky. Ich nečinnosť v tejto oblasti je porušovaním zákona, a preto sme sa rozhodli ich, takpovediac, postaviť pred súd. Na našu antidiskriminačnú žalobu proti ministerstvu zdravotníctva z roku 2013 proti segregácii rómskych žien na pôrodnickom oddelení nemocnice sme nadviazali niekoľkými podanými žalobami proti vládnemu rezortu školstva za neriešenie segregácie rómskych detí v základných školách. Ide o prvé žaloby tohto druhu na Slovensku. Dúfame, že si s nimi naše súdy poradia a rozhodnú zákonne. Sme presvedčení o tom, že menšiny v každej demokratickej spoločnosti potrebujú záštitu zo strany súdnej moci. Potrebujú súdy, ktoré budú podnecovať politikov a političky, aby práva menšín naozaj aktívne chránili. Veríme, že aj slovenské súdy sa raz môžu stať skutočnými ochrancami ľudských práv a demokracie ako takej. Naša spoločnosť to potrebuje čoraz naliehavejšie.

Počas ostatných rokov sme mali možnosť byť nablízku viacerým násilne sterilizovaným rómskym ženám, diskriminovaným osobám a ľuďom dotknutým policajným násilím, ktorí a ktoré bránili svoje práva využitím právnych prostriedkov. Sú to ženy a muži, ktorí a ktoré pritom nemyslia len na seba a svojím konaním aktívne presadzujú rovnosť a dôstojnosť každého človeka. Ich úsilie považujeme sa nesmierne dôležité, pretože môže povzbudiť mnoho ďalších ľudí k tomu, aby nerezignovali a s vervou čelili neprávostiam okolo seba. Budeme ich v ňom aj naďalej z plných síl podporovať.

Radi by sme na tomto mieste poďakovali všetkým jednotlivcom a organizáciám, ktorí a ktoré s nami počas ostatných dvoch rokov spolupracovali alebo nás akýmkoľvek spôsobom podporili. Naša práca pokračuje plynulo ďalej. Aj v ďalšom období sa budeme snažiť v čo najväčšej miere prispieť k tomu, aby sa menšiny v našej spoločnosti necítily byť utláčané a diskriminované a aby sa v nej rešpektovali ľudské práva všetkých bez rozdielu.

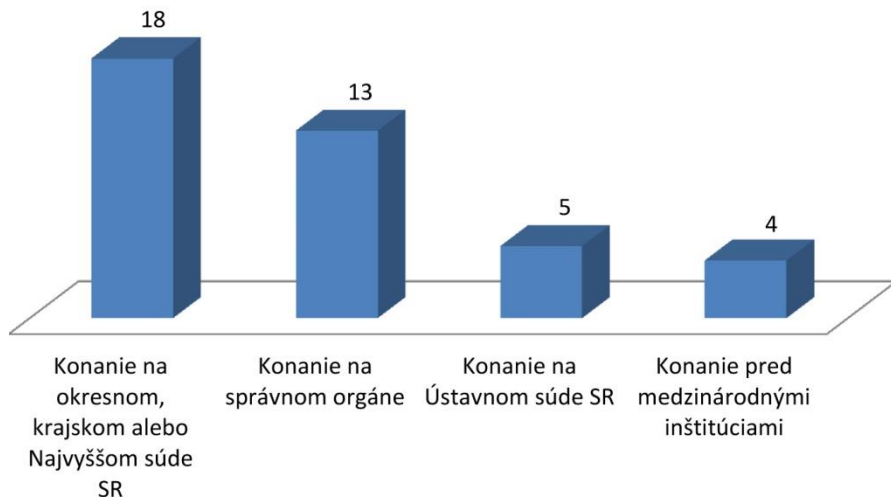
Štefan Ivanco

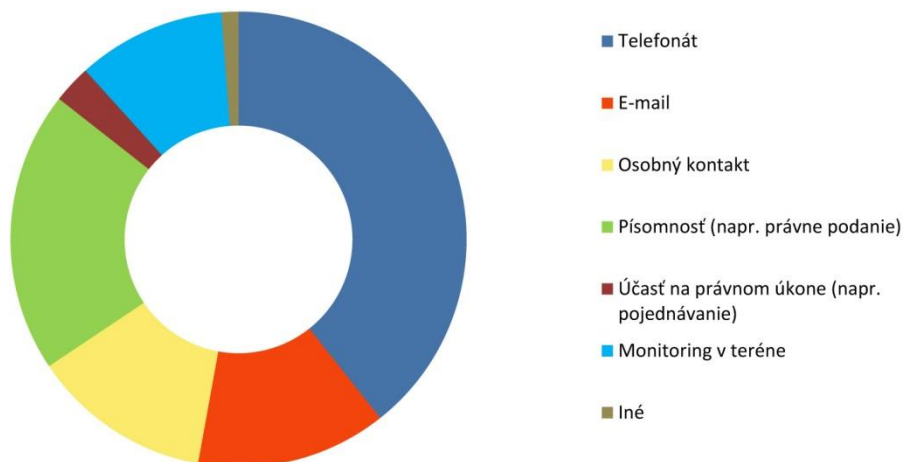
Ochrana pred diskrimináciou

- Monitorovali sme prípady diskriminácie rómskej menšiny v rôznych oblastiach verejného života na Slovensku a sprostredkovali sme diskriminovaným ľuďom bezplatné právne poradenstvo.
- Sprostredkovali sme bezplatné právne zastupovanie v strategických súdnych konaniach 27 diskriminovaných osobám, vrátane zastupovania pred Ústavným súdom SR a Európskym súdom pre ľudské práva v Štrasburgu.
- Dosiahli sme pozitívne rozhodnutia slovenských súdov v prospech diskriminovaných osôb, vrátane rozhodnutia ústavného súdu, v prospech Rómky diskriminovanej v prístupe k zamestnaniu.
- Monitorovali sme uplatňovanie antidiskriminačného zákona v praxi a o jeho nedostatkoch sme informovali prostredníctvom našich alternatívnych správ aj Výbory OSN a iné medzinárodné inštitúcie na ochranu ľudských práv.
- V roku 2015 sme sa v Ženeve osobne zúčastnili zasadnutia Výboru OSN na odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW), na ktorom sme mali možnosť upozorniť na zlyhávanie štátnych inštitúcií pri dodržiavaní ľudských práv rómskych žien.
- Na základe nami podaných tzv. verejných žalôb sme viedli štyri strategické súdne konania v oblasti segregácie rómskych detí vo vzdelávaní, diskriminačných právnych predpisov a segregácie rómskych žien v pôrodniciach.
- V roku 2015 sme vydali publikáciu [„Verejné žaloby ako nástroj účinnej právnej ochrany pred diskrimináciou“](#), ktorej cieľom je priblížiť verejnosti tzv. verejnú žalobu – pozoruhodný právny nástroj domácej antidiskriminačnej legislatívy, ktorý môžu využívať MVO v prípadoch diskriminácie väčšieho počtu osôb. Poradňa má zatiaľ ako jediná MVO s jeho praktickým využívaním na Slovensku skúsenosti.
- Vypracovali sme analýzu [„Monitoring vybraných predpisov v slovenskom právnom poriadku a analýza ich nesúladu s antidiskriminačným právom“](#), v ktorej poukazujeme na vybranú nepriamo diskriminačnú legislatívu a navrhujeme zodpovedným štátnym inštitúciám prijať účinné opatrenia na jej odstránenie.

- Zasadzovali sme sa za prijímanie opatrení na odstraňovanie segregácie rómskych detí v slovenskom školstve a poskytovali informácie Európskej komisii v súvislosti s ňou vedeným konaním proti Slovensku v danej oblasti.

Úkony v rámci programu podľa počtu

Ústavný súd SR rozhodol o porušení práv rómskej ženy, ktorá sa márne domáhala spravodlivosti za diskrimináciu

V decembri 2015 Ústavný súd SR zvrátil prípad pani Viery Pompovej, ktorá sa niekoľko rokov neúspešne domáhala nápravy za diskrimináciu v prístupe k zamestnaniu. Všeobecné súdy podľa neho porušili jej garantované právo na spravodlivý súdny proces. Ústavný súd SR rozhodol o porušení práv rómskej ženy, ktorá sa márne domáhala spravodlivosti za diskrimináciu

V decembri 2015 Ústavný súd SR zvrátil prípad pani Viery Pompovej, ktorá sa niekoľko rokov neúspešne domáhala nápravy za diskrimináciu v prístupe k zamestnaniu. Všeobecné súdy podľa neho porušili jej garantované právo na spravodlivý súdny proces.

Pani Pompová sa v roku 2010 uchádzala o miesto terénnej sociálnej pracovníčky v meste Spišská Nová Ves. Napriek tomu, že mala požadované vzdelanie aj niekoľkoročnú prax s terénnou prácou v rómskych komunitách, na voľné miesto bola prijatá uchádzačka nerómskeho pôvodu s nižšou kvalifikáciou a kratšou praxou, ktorá neovládala rómsky jazyk.

Pani Pompová preto iniciovala súdne konanie, v ktorom sa domáha nápravy za diskrimináciu, ktorej čelila. Okresný súd v Spišskej Novej Vsi v roku 2012 jej žalobu zamietol ako neopodstatnenú. Jeho rozhodnutie v roku 2013 potvrdil aj Krajský súd v Košiciach. V roku 2013 sa pani Pompová obrátila ústavnou sťažnosťou na Ústavný súd SR. Namietala, že postupom a rozhodnutím okresného a krajského súdu došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý súdny proces, garantovaného každému Ústavou SR a aj viacerými medzinárodnými dohovormi na ochranu ľudských práv. V konaní pred ústavným súdom tvrdila, že okresný a krajský súd prehliadali jej námietky a argumenty, ktoré v konaní predniesla a navyše nesprávne interpretovali domácu aj medzinárodnú antidiskriminačnú legislatívu, keď od nej žiadali, aby preukazovala skutočnosti, ktoré má podľa zákona preukazovať žalovaná strana.

Ústavný súd SR rozhodol, že došlo k porušeniu práva sťažovateľky na spravodlivý súdny proces a vytkol všeobecným súdom nesprávnu interpretáciu antidiskriminačnej legislatívy. Zároveň ústavný súd zrušil rozhodnutie krajského súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie. Jeho rozhodnutie je veľmi cenné, pretože podrobne popisuje, akým spôsobom majú súdy hodnotiť fakty, argumenty a dôkazy jednotlivých strán v antidiskriminačných súdnych konaniach. Do budúcnosti môže výrazne zlepšiť šance mnohých ďalších diskriminovaných osôb úspešne sa domôcť spravodlivosti. Pani Pompovej dlhodobo sprostredkujeme v súdnych konaniach bezplatné právne zastupovanie.

Ochrana pred policajným násilím

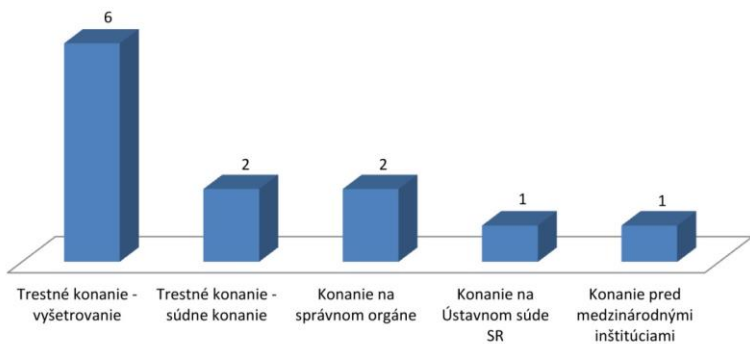
- Sprostredkúvali sme bezplatné právne poradenstvo osobám, ktoré čelili policajnému násiliu.
- Sprostredkovali sme bezplatné právne zastupovanie v strategických trestných konaniach 13 poškodeným osobám, vrátane medializovaných prípadov policajných razíí v Moldave nad Bodvou z roku 2013 a Vrbnici z roku 2015 a prípadu týrania rómskych chlapcov z Luníka IX na policajnej stanici v Košiciach z roku 2009.
- Monitorovali sme prípady policajného násilia v rómskych komunitách a o jeho výskyte a zlyhávani zodpovedných inštitúcií viesť v týchto prípadoch účinné vyšetrovanie sme informovali prostredníctvom našich alternatívnych správ aj Výbory OSN a iné medzinárodné inštitúcie na ochranu ľudských práv, vrátane Výboru OSN proti mučeniu či OBSE.
- V roku 2015 sme vydali kritickú správu „[Vyšetrovanie policajného násilia na Slovensku – kritická správa za rok 2014](#)“, v ktorej na základe našich skúseností z praxe popisujeme systémové nedostatky vo fungovaní inšpekcie ministerstva vnútra, zodpovednej za vyšetrovanie prípadov policajného násilia.
- Spoločne s inými MVO a verejnou ochrankyňou práv sme sa zasadzovali za zriadenie nezávislej inštitúcie na vyšetrovanie trestnej činnosti príslušníkov a príslušníčok polície.

Ľudia, ktorí čelili policajnému násiliu počas policajnej razie v Moldave nad Bodvou, sa zatiaľ nedomohli spravodlivosti

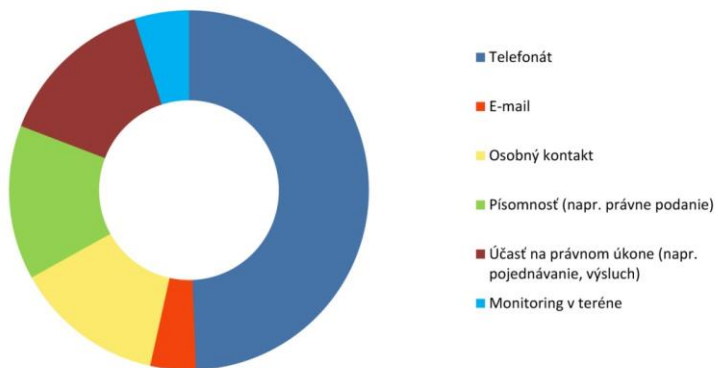
V júni 2013 došlo v Moldave nad Bodvou, v časti obývanej výlučne osobami rómskej etnickej príslušnosti, k násilnému policajnému zásahu, počas ktorého bolo podľa zdokumentovaných informácií zranených vyše 30 osôb. Zároveň pri ňom bolo zadržaných približne 15 osôb, ktoré boli odvedené na miestnu policajnú stanicu, kde podľa ich slov viacerí čelili ďalšiemu násiliu zo strany príslušníkov polície. Prípado bol široko medializovaný. Napriek tomu, že inšpekcia ministerstva vnútra dostala z viacerých strán informácie o možnom násilí, vôbec nezačala trestné stíhanie a celý prípad ignorovala. Odmietla aj trestné oznámenie, ktoré podala naša spolupracujúca právnička v mene jednej z poškodených osôb. Trestné stíhanie vo vzťahu k celému prípadu inšpekcia napokon začala až na pokyn generálnej prokuratúry v januári 2014.

V prípade dlhodobo sprostredkujeme bezplatné právne zastupovanie dvom osobám, ktoré podľa ich výpovedí čelili hrubému násiliu zo strany príslušníkov polície.

Po viac ako dvoch rokoch od celej udalosti, v novembri 2015, inšpekcia trestné stíhanie vo vybraných častiach zastavila, a to vrátane namietaného násilia, ktorému poškodené osoby čelili na policajnej stanici. V mene poškodených osôb sme proti rozhodnutiu inšpekcie podali sťažnosť na príslušnú prokuratúru. O vývoji prípadu priebežne informujeme médiá. Využijeme všetky právne prostriedky na to, aby sa ľudia, ktorým sprostredkujeme právnu pomoc, napokon domohli spravodlivosti.

Úkony v rámci programu podľa počtu

Ochrana reprodukčných práv

- Sprostredkovali sme bezplatné právne zastupovanie násilne sterilizovaným rómskym ženám v dvoch strategických súdnych konaniach na slovenských súdoch.
- Dosiahli sme pozitívne rozhodnutia v prospech sterilizovaných rómskych žien, v ktorých súdy konštatovali porušenie ich práv vykonaním sterilizácie bez informovaného súhlasu.
- Na základe nami podanej ústavnej sťažnosti v mene násilne sterilizovanej rómskej ženy, ktorá sa domáha na slovenských súdoch spravodlivosti od roku 2005, Ústavný súd SR konštatoval porušenie jej práva na spravodlivý proces bez prietahov a priznal jej finančné odškodnenie.
- Pravidelne sme poskytovali informácie týkajúce sa praxe násilných a vynútených sterilizácií rómskych žien medzinárodným inštitúciám Rady Európy a OSN, vrátane našej osobnej účasti na zasadnutí Výboru OSN na odstránenie všetkých foriem diskriminácie žien (CEDAW) v roku 2015.
- Vo vzťahu k slovenskej vláde sme sa zasadzovali za zriadenie nezávislej komisie, ktorá by prešetřila prax nezákonných sterilizácií rómskych žien na Slovensku a prijala by aj mechanizmus ich odškodnenia.

Násilne sterilizovaná rómska žena sa na košickom súde domohla spravodlivosti

Začiatkom roka 2016 košický okresný súd rozhodol o porušení práv rómskej ženy, ktorá bola v minulosti bez jej informovaného súhlasu sterilizovaná v miestnej Univerzitnej nemocnici L. Pasteura. Súd uložil nemocnici povinnosť ospravedlniť sa a priznal žene aj finančné odškodnenie v požadovanej plnej výške takmer 17 000 Eur. Rozsudok v časti priznaného finančného odškodnenia nie je právoplatný, keďže nemocnica sa voči nemu odvolala.

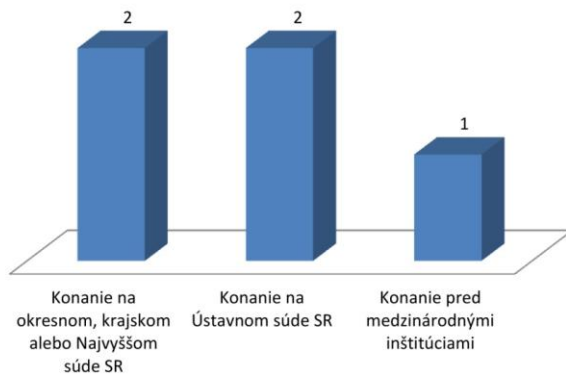
Poškodená rómska žena bola sterilizovaná v roku 1999 počas predčasného pôrodu svojho druhého dieťaťa, ktorý bol vedený cisárskym rezom. O tom, že jej plánujú vykonať počas pôrodu sterilizáciu ju lekár informoval až na pôrodnej sále počas silných pôrodných kontrakcií, kedy mala obavy o život svojho ešte nenarodeného dieťaťa. Na druhý deň jej bola poskytnutá informácia, že jej bola vykonaná sterilizácia, žiadne iné informácie o vykonanom zákroku a jeho následkoch jej neboli poskytnuté. Neskôr zistila, že v jej zdravotnej dokumentácii sa nachádzala ňou podpísaná písomná žiadosť o vykonanie sterilizácie, datovaná v deň pôrodu, akoby ona sama vykonanie zákroku iniciovala. Poškodená žena sa preto v roku 2005 obrátila na súd. V podanej žalobe na ochranu osobnosti namietala, že sterilizácia jej bola vykonaná bez tzv. informovaného súhlasu, t. j. bez toho, aby jej boli poskytnuté vyčerpávajúce informácie o povahe a následkoch zákroku a tiež dostatočný čas a priestor k zváženiu tak závažného zásahu do jej reprodukčných práv. Domáhala sa ospravedlnenia a náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 500 000 Sk.

Všeobecné sudy žalobu poškodenej ženy najprv zamietli. Ústavný súd však v roku 2009 konštatoval, že svojimi rozhodnutiami porušili jej ústavné právo na spravodlivý súdny proces a prípad vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Ten v roku 2011 rozhodol o porušení práv rómskej ženy a priznal jej odškodnenie vo výške 1500 Eur. Krajský súd o dva roky neskôr rozhodnutie zrušil a prípad vrátil späť súdu prvého stupňa, pretože výška odškodnenia nebola primeraná k závažnosti zásahu do jej práv vykonanou sterilizáciou. Krajský súd pritom odkázal na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu v prípade V. C. proti Slovensku, ktorý v obdobnom prípade považoval za primerané odškodnenie za vykonanie nezákonnej sterilizácie sumu 31 000 Eur.

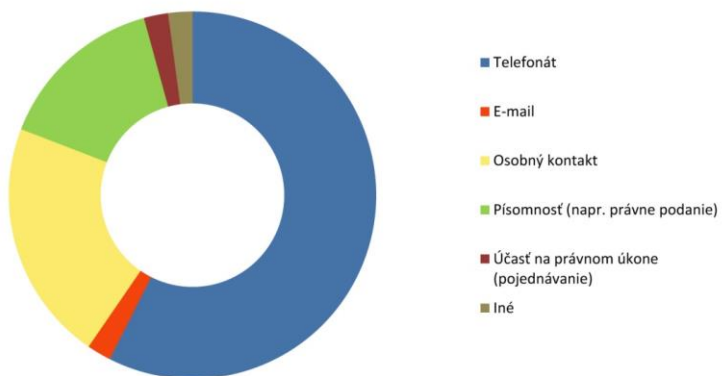
Nemocnica sa v súdnom konaní obhajovala tvrdením, že vykonaná sterilizácia bola vykonaná z dôvodu ohrozenia života poškodenej ženy počas pôrodu. Okresný súd v súlade s rozhodnutiami štrasburského súdu z ostatných rokov potvrdil, že sterilizácia nikdy nie je život zachraňujúci úkon a lekár ju nemôže vykonať bez informovaného súhlasu pacientky. Nezákonná sterilizácia bola poškodenej žene

vykonaná vo veku 24 rokov a mala negatívny dopad na jej rodinný život, ako aj negatívny psychologický dopad na ňu samotnú.

Poškodenej rómskej žene dlhodobo sprostredkovávame bezplatné právne zastupovanie.

Úkony v rámci programu podľa počtu

Vzdelávanie k ľudským právam a podpora aktivizmu

- Organizovali sme *stretnutia rómskych aktivistiek*, s cieľom rozvíjať ich zručnosti a poskytnúť im dostatočnú podporu aktívne presadzovať dodržiavanie ľudských práv rómskych žien a detí v ich lokalitách.
- Zorganizovali sme dva *semináre pre rómskych aktivistov a aktivistky* z rôznych lokalít Slovenska, s cieľom zvýšiť ich zaangažovanie pri ochrane ľudských práv a mobilizáciu ďalších ľudí v rómskych komunitách.
- Spoločne s mimovládnyimi organizáciami Fenestra a OZ Pomocná ruka sme zorganizovali pre mladých ľudí dva ľudsko-právne tréningy pod názvom „*Škola ľudských práv*“. Cieľom týchto tréningov bolo okrem iného rozširovať povedomie o ľudských právach medzi mladými ľuďmi a rozvíjať ich aktívne občianstvo a záujem o veci verejné.
- Spoločne s mimovládnyimi organizáciami Fenestra a OZ Pomocná ruka sme pre mladých ľudí - účastníkov a účastníčky našich ľudsko-právnych tréningov „*Škola ľudských práv*“ spoluorganizovali stretnutia *klubu ľudských práv*, s cieľom vytvoriť priestor pre ich angažovanie sa v oblasti ochrany ľudských práv.

O našich podujatiach povedali:

„Keď som sem šla, mala som predsudky voči Rómom, vo všetkom som ich diskriminovala – úplne som na to zmenila názor, hlavne keď som sa vcítila do ich situácie.“

Ad'a, účastníčka „Školy ľudských práv“

„Prvé výsledky som na sebe zbadala včera večer, keď som bola na facebooku a na fotografie, ktoré bežne dávam „like“, som včera „like“ nedala. Rozmýšľala som nad tým, došlo mi, že je nevyhnutné rozmýšľať o pozadí, čo za tým stojí.“

Katka, účastníčka „Školy ľudských práv“

„Už viem čo mám robiť, ak sa stretnem s porušovaním práv. Prostredníctvom účasti na stretnutí rómskych aktivistiek som sa zmenila, viem povedať svoj názor. Predtým som mala obavy sa na čokoľvek spýtať.“

Nasťa, rómska aktivistka

„Našli sme si nové priateľky a spoznali iné rómske ženy. Ak má iná rómska žena u nás doma problém, viem jej pomôcť.“

Veronika, rómska aktivistka

„Predtým sme sa hanbili prejaviť, vysloviť svoj názor a počúvať iné ženy, teraz sa to zmenilo.“

Ingrid, rómska aktivistka

L'udia Poradne

Správna rada:

Barbora Bukovská - právnička
Michal Čermák - právnik
Ingrid Giňová - rómska aktivistka
Ruben Pellar - romista a prekladateľ
Ján Polák - rómsky aktivista
David Zábranský - prozaik

Náš tím (2014 – 2015):

Denisa Barry - predsedníčka združenia
Štefan Dreveňák - terénny pracovník
Agáta Duchoňová - terénna pracovníčka (od 04/2015)
Igor Dužda - terénny pracovník (do 05/2015)
Vanda Durbáková - spolupracujúca advokátka
Štefan Ivanco - programový koordinátor
Stanislava Liptáková - spolupracujúca advokátka
Marcel Mika - terénny pracovník (od 11/2015)
Róbert Pompa - terénny pracovník
Natália Príhodová - facilitátorka podujatí

Nicole Babincová - stážistka - dobrovoľníčka
Ester Linhardt - právnička - dobrovoľníčka
Adriana Zimová - právnička - dobrovoľníčka

Podporili nás

V období rokov 2014 – 2015 naše aktivity finančne podporili najmä:

- Open Society Foundations,
- Finančný mechanizmus EHP, Nórsky finančný mechanizmus,
- Nadácia Žien Fillia, Hamburg,
- Oak Philantropy, Londýn,
- individuálni darcovia a darkyne.

Ďakujeme.

Srdečne chceme poďakovať aj všetkým tým, ktorí a ktoré nás v rokoch 2014 - 2015 podporili svojou prácou alebo nefinančne.

Ako nás môžete podporiť

Ak je vám sympatická naša práca a chcete nás podporiť, môžete tak urobiť nasledovnými spôsobmi:

- pravidelným alebo jednorazovým finančným príspevkom, prostredníctvom www.darujme.sk,
- nakupovaním v internetových obchodoch prostredníctvom služieb www.dobromat.sk alebo www.podporte.sk,
- príspevkom na bankový účet IBAN: SK 98 5200 0000 0000 0551 9629, SWIFT kód: OTPVSKBX,
- venovaním [2% z vašich daní](#),
- vecným darom alebo poskytnutím služby,
- dobrovoľníckou prácou - v tomto období najmä na prekladoch textov z/do anglického jazyka, grafike a administratíve,
- formou partnerstva.

Viac informácií nájdete na našej [internetovej stránke](#).

Prehľad príjmov a výdavkov Poradne

Príjmy

	rok 2014	rok 2015
Prijaté granty	57 432,48 €	115 618,49 €
Prijaté príspevky od organizácií/dary	0 €	270,00 €
Príspevky z podielu zaplatenej dane	418,18€	590,24€
Úroky	46,33 €	404,31 €
Celkom	57 896,99 €	116 883,04 €

Výdavky

	rok 2014	rok 2015
Kancelárske potreby, technika, opravy	1 083,02 €	914,14 €
Telekomunikačné služby, poštovné	1 213,53 €	1 531,26 €
Nájomné a poistenie	3 199,95 €	3 243,60 €
Mzdové náklady a odmeny	26 852,79 €	49 411,88 €
Dane a poplatky	700,42 €	1 337,79 €
Advokátske, právne a ostatné služby	15 089,78 €	25 650,00 €
Ekonomické služby	2 143,00 €	2 732,00 €
Cestovné náklady	2 512,21 €	2 687,49 €
Vzdelávacie aktivity (semináre, stretnutia, supervízia)	5 219,41 €	5 843,20 €
Publikácie - tlač, grafika, autorské odmeny	0,00 €	19 652,30 €
Tlmočenie, preklady	0,00 €	1161,00 €
Celkom	58 014,11 €	114 165,11 €

